

RVA-uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder

2000/2009

Inhoudstafel

Inleiding.....	3
1 Verdeling volgens gewest van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder.....	4
2 Types uitkeringen in 2000 en in 2009 (voor het land en voor de gewesten).....	5
3 Verdeling volgens geslacht van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder.....	9
4 Verdeling van de 50-plussers volgens “subleeftijdsklasse” en type uitkering.....	15
5 Focus op de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen van 50 jaar en ouder.....	18
6 Focus op de loopbaanonderbrekers.....	20
7 Focus op de voltijds bruggepensioneerden.....	23
8 Focus op de werkhervattingstoelagen.....	25
9 In het kort: enkele besluiten.....	27

Inleiding

De uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder vertegenwoordigden in 2000 36 % van alle RVA-uitkeringstrekkers.

In 2009 is dat aandeel gestegen tot 40 %.

Vergeleken met 2000 is de verdeling volgens statuut in 2009 sterk geëvolueerd, vooral als gevolg van de reglementaire evoluties, maar ook door de conjunctuur, demografische evoluties,...

De RVA-uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder worden onderverdeeld in verschillende statuten. Het belang ervan varieert naargelang van een aantal parameters. De belangrijkste parameters worden in deze analyse bestudeerd.

De 50-plussers die RVA-uitkeringstrekker zijn, zijn voor het overgrote deel terug te vinden in de volgende statuten: werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, tijdelijk werklozen, vrijgestelden, bruggepensioneerden, deeltijdse werknemers met een IGU (inkomensgarantie-uitkering), geactiveerden, loopbaanonderbrekers, onthaalouders, grensarbeiders.

Deze analyse tracht de jaren 2000 en 2009 te vergelijken aan de hand van de evolutie van het belang van elk statuut volgens geslacht, gewest, subleeftijdsklasse enzovoort.

Als de evolutie over die periode van 10 jaar bijzonder verhelderend was, werd zij toegevoegd.

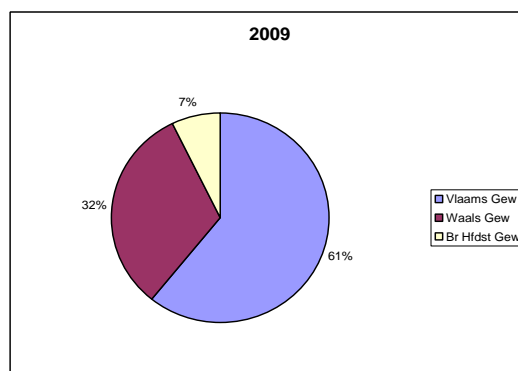
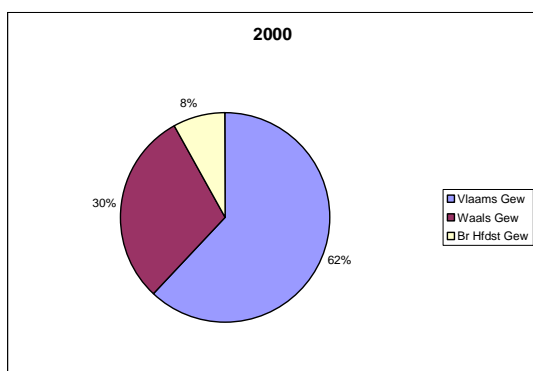
Een specifieke maatregel bedoeld voor sommige uitkeringsgerechtigden van 50 jaar en ouder, meer bepaald de werkhervattingstoelage, wordt besproken aan het eind van deze analyse.

1 Verdeling volgens gewest van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder

2000			2009		
Vlaams Gew	62%	213.143	Vlaams Gew	61%	320.218
Waals Gew	30%	103.106	Waals Gew	32%	168.536
Br Hfdst Gew	8%	27.797	Br Hfdst Gew	7%	38.586
Land	100%	344.046	Land	100%	527.340

Vooraleer de oudere uitkeringstrekkers worden bestudeerd, is het nuttig na te gaan wat het gewicht is dat zij werkelijk vertegenwoordigen en wat de verdeling per gewest is.

In 2000 waren er reeds ongeveer 344 046 uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder. In 2009 is dat cijfer aangegroeid met meer dan 53 % tot niet minder dan 527 340.

Met 62 % in 2000 en 61 % in 2009 vertegenwoordigt het Vlaams Gewest van alle regio's veruit het grootste aandeel uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder. Dit aandeel is het kleinst voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met amper 8 % in 2000 en 7 % in 2009. De aandelen van elk gewest zijn relatief stabiel gebleven tussen 2000 en 2009.

	2000			2009			2000/2009	
	50 en +	alle leeftijden	50+/alle leeft.	50 en +	alle leeftijden	50+/alle leeft.	% stijging 50+	% stijging alle leeft.
Vlaams Gewest	213.143	516.791	41%	320.218	702.815	46%	50,24%	36,00%
Waals Gewest	103.106	354.998	29%	168.536	484.111	35%	63,46%	36,37%
Brussels Hoofdst. Gew.	27.797	90.580	31%	38.586	126.513	30%	38,81%	39,67%
Land	344.046	962.369	36%	527.340	1.313.439	40%	53,28%	36,48%

In 2009 is het aandeel van de 50-plussers met 4 procentpunten gestegen in vergelijking met 2000 tot maar liefst 40 % van het totaal van de uitkeringstrekkers. Het aantal uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder is aanzienlijk gegroeid (+ 53,28 %), terwijl het aantal RVA-uitkeringstrekkers « slechts » met 36,48 % is toegenomen. De grootste stijging van het aantal uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder deed zich voor in het Waals Gewest (+ 63,46 %), gevolgd door het Vlaams Gewest (+ 50,24 %) en ver daarachter door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+ 38,81 %). In absolute cijfers blijft de toename het grootst in het Vlaams Gewest: + 107 075 eenheden tegen + 65 430 in het Waals Gewest en + 10 788 in Brussel.

Het Vlaams Gewest telt in 2009 het grootste aandeel 50-jarigen en ouder, namelijk 46 % van het totaal van zijn uitkeringstrekkers. Het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tellen heel wat minder uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder als wordt vergeleken met het totaal van de uitkeringstrekkers in elk van de gewesten: respectievelijk 35 % en 30 %.

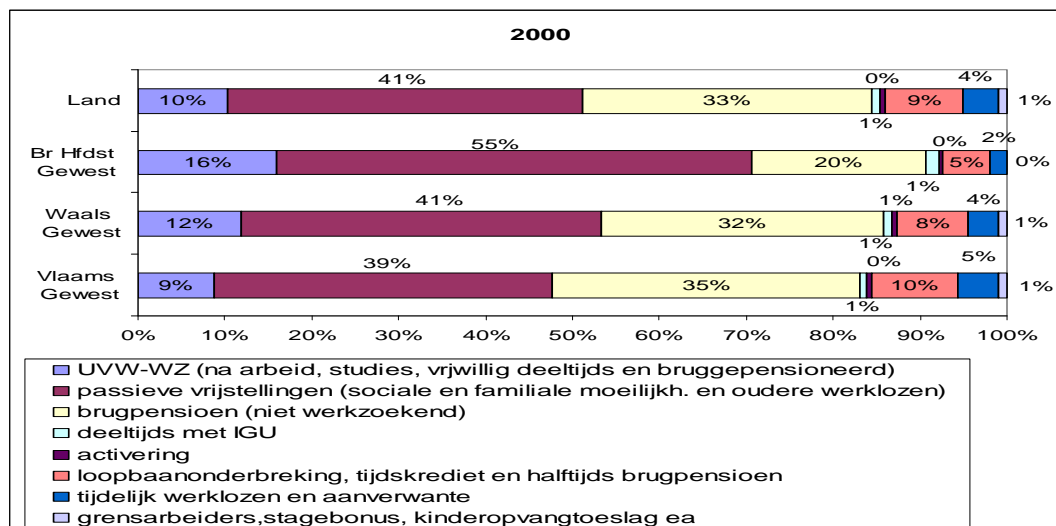
Het beeld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is zeer verschillend van dat van de beide andere gewesten. Vergeleken met 2000 laat Brussel in 2009 namelijk een daling noteren van 1 procentpunt (van 31 % naar 30 %), terwijl de toename in Vlaanderen 5 procentpunten bedroeg en in Wallonië zelfs 6 procentpunten.

Zo is het aandeel van de 50-jarigen en ouder in het Vlaams Gewest in 2009 nog gestegen in vergelijking met 2000, toen er al een aandeel van 41 % werd opgetekend. Voor het Waals Gewest is dat aandeel van 29 % in 2000 geklommen tot 35 % in 2009.

2 Types uitkeringen in 2000 en in 2009 (voor het land en voor de gewesten)

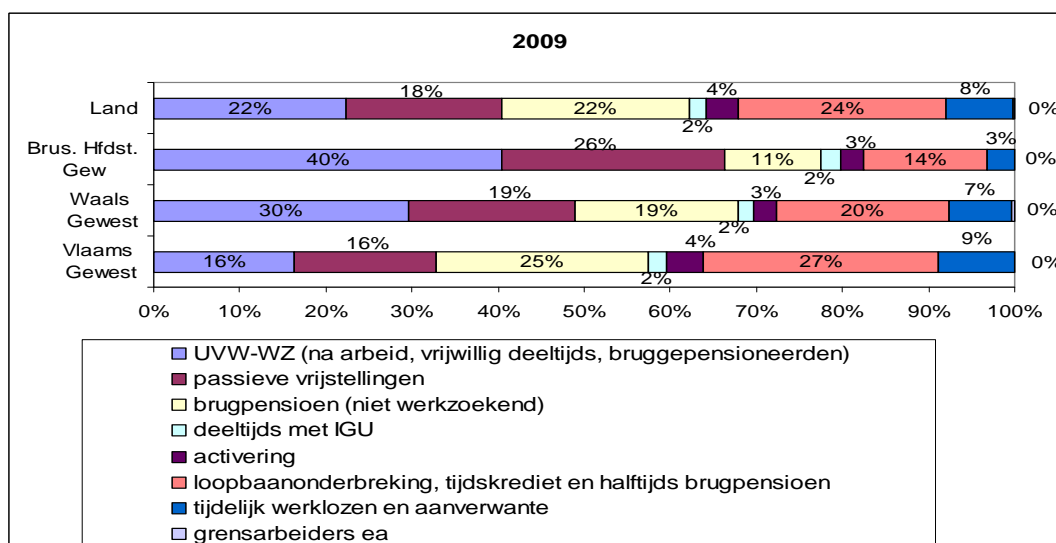
In 2000

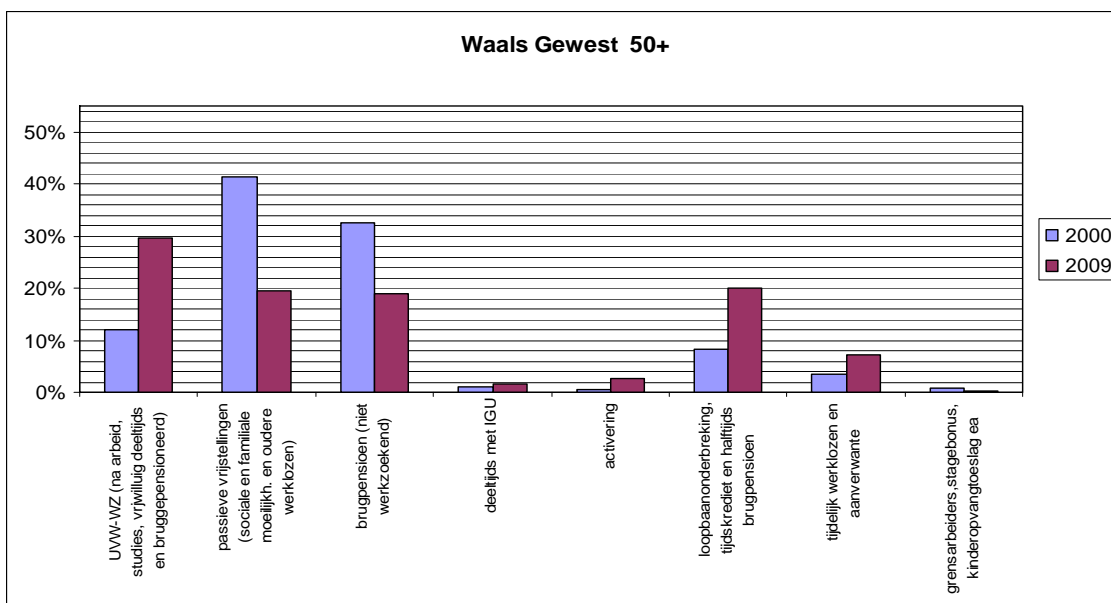
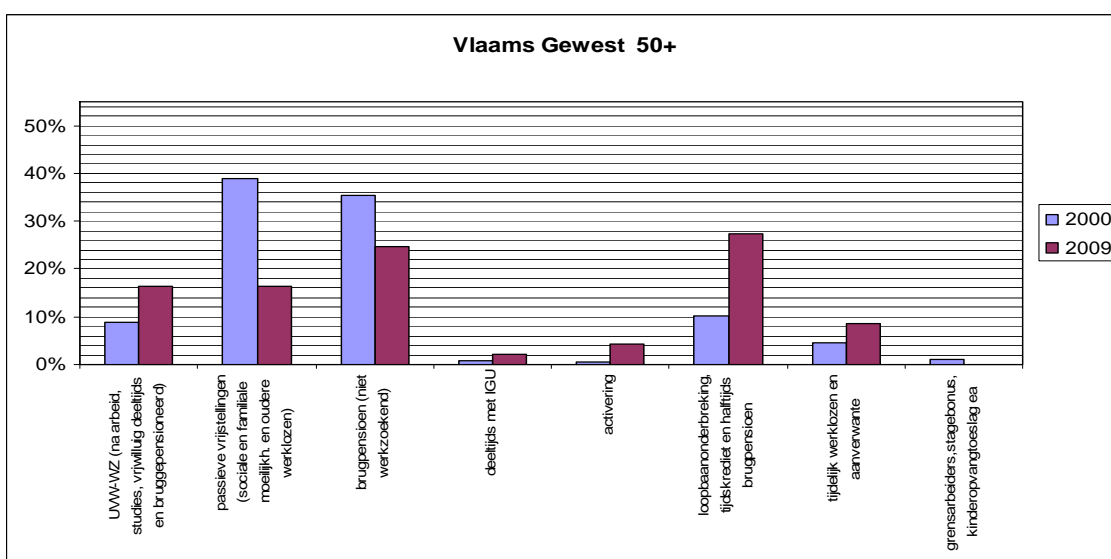
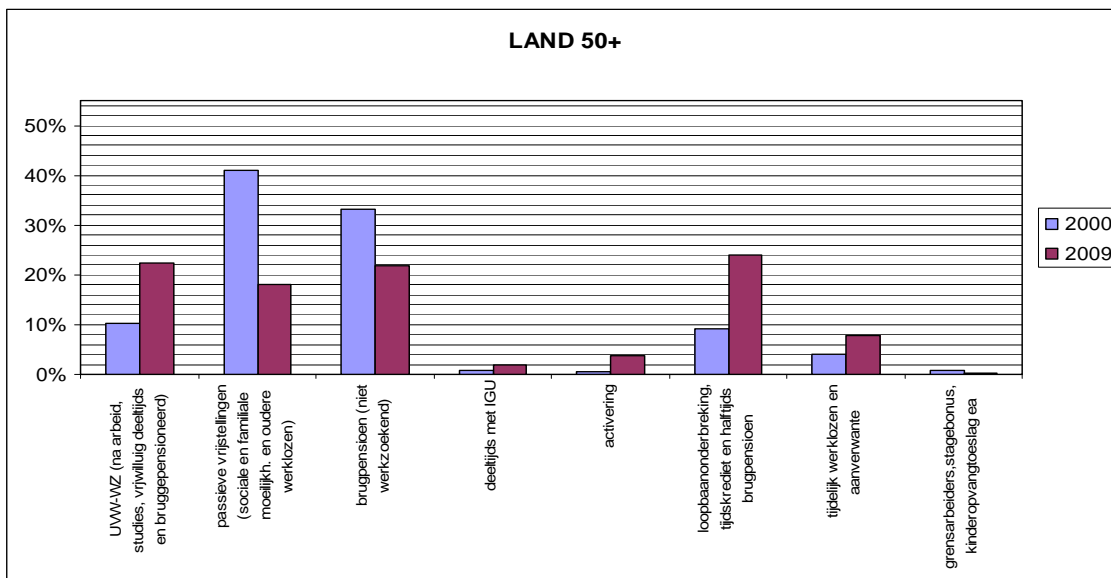
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Br. Hoofdst. Gewest	Land
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	18.687	12.318	4.436	35.441
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	82.970	42.622	15.184	140.777
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	75.382	33.492	5.603	114.478
deeltijds met IGU	1.803	1.034	390	3.228
activering	953	519	134	1.606
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	21.472	8.452	1.484	31.408
tijdelijk werklozen en aanverwante	9.634	3.708	565	13.907
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	2.242	960	0	3.202
totaal	213.143	103.106	27.797	344.046

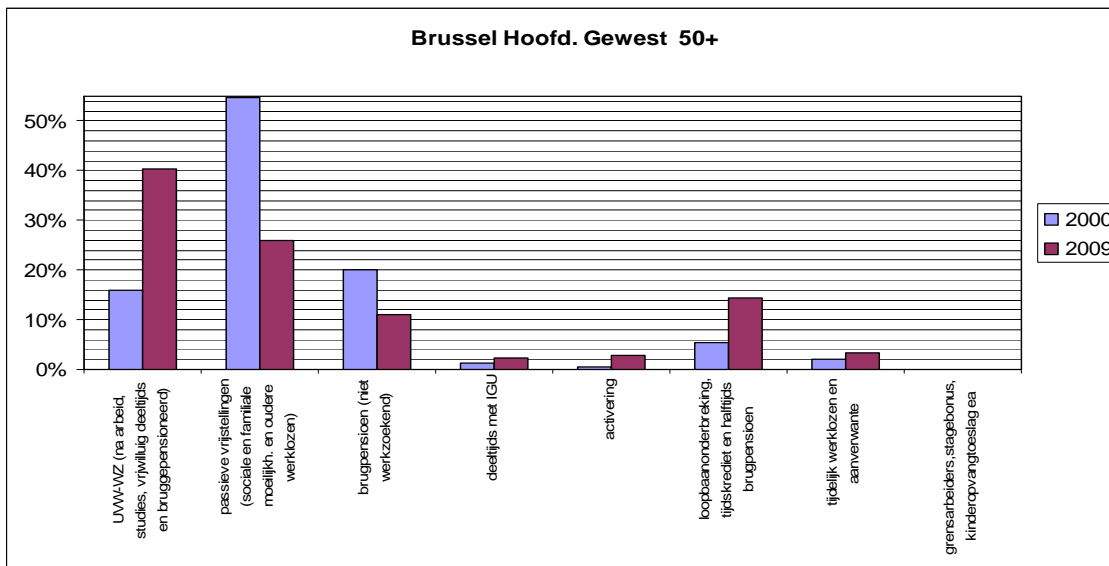

In 2009

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Br. Hoofdst. Gewest	Land
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	52.449	49.758	15.597	117.803
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	52.392	32.832	10.001	95.224
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	79.370	31.908	4.274	115.552
deeltijds met IGU	6.490	2.860	899	10.250
activering	13.708	4.584	1.042	19.334
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	87.654	33.779	5.518	126.952
tijdelijk werklozen en aanverwante	27.907	12.141	1.255	41.303
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	248	673	0	921
totaal	320.218	168.536	38.586	527.340

De demografische evolutie heeft de beleidsmakers er de laatste jaren toe aangezet de voorkeur te geven aan de « actieve » statuten en de « passieve » minder aantrekkelijk te maken. Om vrijstelling te krijgen bijvoorbeeld werd de leeftijd om beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt vanaf 2002 geleidelijk opgetrokken tot 58 jaar. Voor het brugpensioen werd vanaf 01/07/2002 voorzien in strengere voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op de maxivrijstelling. Het is door de Wet van 23 december 2005 betreffende het Solidariteitspact dat de ingangleeftijd voor het conventioneel brugpensioen eveneens werd opgetrokken. Het doel van die maatregelen was de werkgelegenheidsgraad van de 50-plussers te verhogen. De werklozen van 50 jaar en ouder die in 2000 in beperkte mate werden geactiveerd, vertegenwoordigen in 2009 4 % van het totaal van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder. De reglementaire evoluties hebben dus een belangrijke impact gehad op de statuten van de 50-jarigen en ouder, en verklaren voor een deel de verschuivingen tussen statuten opgetekend in 2009 vergeleken met 2000.

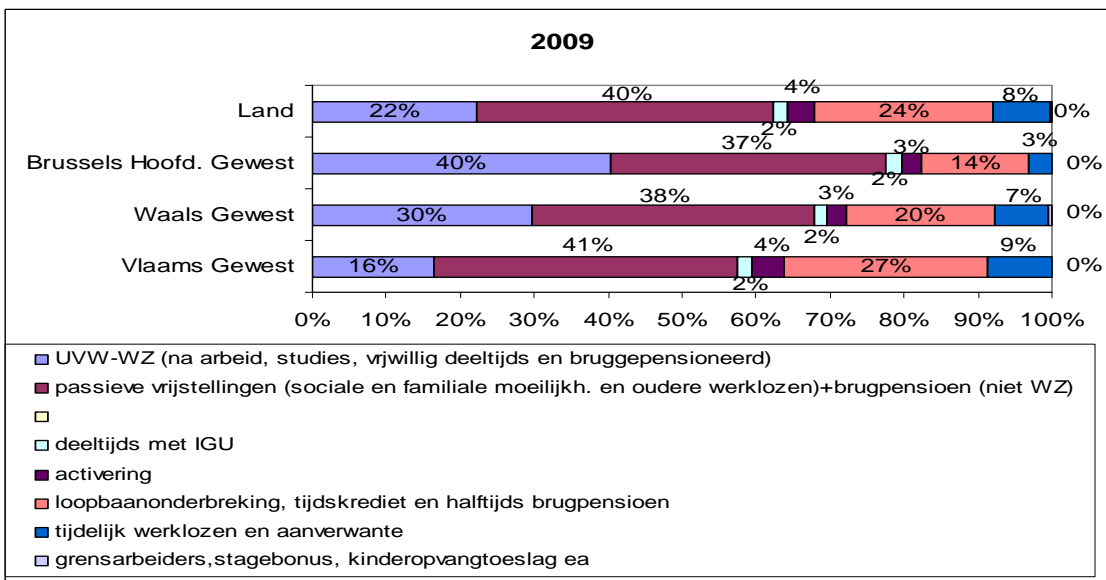
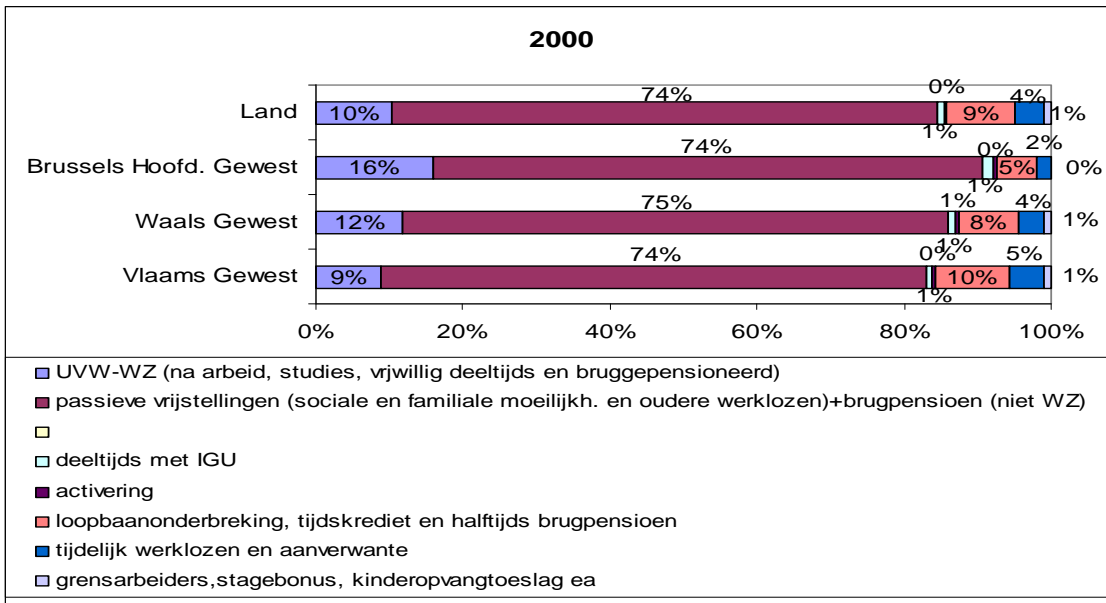
In 2000 vertegenwoordigden de passieve vrijstellingen (voor oudere werklozen en voor vrijgestelden om sociale en familiale redenen) en de brugpensioenen samen bijna 3/4 van de uitkeringstrekkers. Voor het land vertegenwoordigden de 50-jarigen en ouder die nog werkzoekende waren of die in loopbaanonderbreking waren respectievelijk amper 10 % en 9 %. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onderscheidde zich van de beide andere gewesten. Het aandeel werkzoekenden bedroeg er 16 % tegen een nationaal gemiddelde van 10 % en het aandeel van de passieve vrijstellingen lag er zelfs op 55 % tegen 41 % voor het land. De bruggepensioneerden en de loopbaanonderbrekers daarentegen waren er minder talrijk en vertegenwoordigden respectievelijk amper 20 % en 5 %.

In 2009 was de verdeling, voor het land, tussen de 4 belangrijkste types van uitkeringen evenwichtiger: hun aandeel schommelde rond 20 %, wat inhoudt dat het aandeel van de werkzoekenden en dat van de loopbaanonderbrekers fors is gegroeid. Het aandeel van de bruggepensioneerden en van de passieve vrijstellingen is echter kleiner geworden. Dat verschijnsel is voornamelijk toe te schrijven aan het beleid dat erop gericht is die 2 types uitkeringen minder aantrekkelijk te maken en de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt (geleidelijk aan vanaf 2002) op te trekken tot 58 jaar. Het grotere aandeel loopbaanonderbrekingen is vooral het gevolg van de invoering van het tijdskrediet in de privésector in 2002.

Het aandeel van de passieve vrijstellingen is nog altijd het grootst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (26 % tegen 18 % gemiddeld voor het land). Dat is echter aanzienlijk minder dan in 2000 (55 %). Dat gewest onderscheidt zich in 2009 het sterkst door het grote aandeel werkzoekenden: 40 % tegen een nationaal gemiddelde van 22 %. De verschillen voor dat statuut zijn zeer aanzienlijk naargelang van het gewest: 40 % voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegen amper 16 % voor het Vlaams Gewest en 30 % voor het Waals Gewest.

Bovendien stelt men bij de vergelijking van 2009 met 2000 vast dat de groei van het aandeel van de werkzoekenden ook het grootst is in Brussel: + 24 procentpunten tegen + 18 procentpunten in het Waals Gewest en + 7 procentpunten in het Vlaams Gewest. In 2009, net als in 2000, blijven de bruggepensioneerden en de loopbaanonderbrekers aanzienlijk beneden het nationaal gemiddelde in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

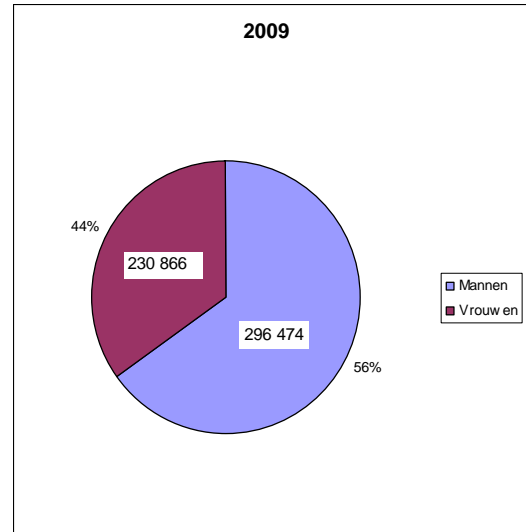
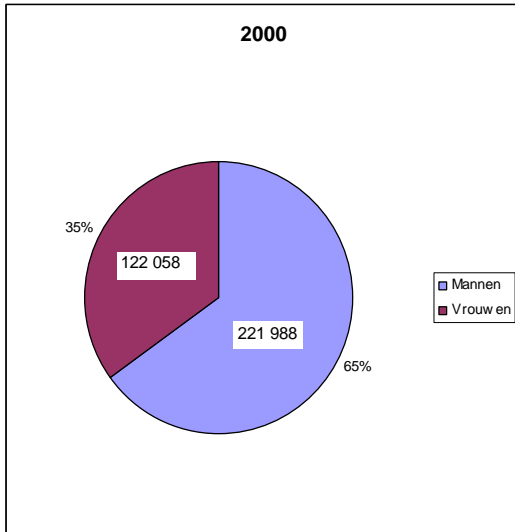
Voor de drie gewesten samen maken de geactiveerde 50-plussers in 2009 nog steeds slechts 4 % uit van het totaal van de bestudeerde 50-plussers. Toch zijn zij het die de sterkste groei vertonen (meer dan 100 %) ten opzichte van 2000.

Om de uitkeringstrekkers die noch werkzoekend, noch werknemer zijn, te hergroeperen, moeten de passieve vrijgestelden en de niet-werkzoekende bruggepensioneerden worden samengeteld. Op die manier krijgt men een subgroep met de « inactieve » uitkeringstrekkers.

Zo blijkt duidelijk dat het aantal « inactieve » uitkeringstrekkers (cumul van de passieve vrijgestelden en de niet-werkzoekende bruggepensioneerden) tussen 2000 en 2009 sterk is gedaald. De regionale verschillen werden echter zo goed als weggegomd. Het bijzondere karakter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijkt dus niet meer uit het feit dat dat gewest relatief heel wat minder bruggepensioneerden telt dan de beide andere gewesten en dan vooral het Vlaams Gewest dat er relatief het meeste telt. In 2009 zijn de « inactieve » uitkeringstrekkers relatief minder belangrijk geworden maar nog steeds het sterkst vertegenwoordigd binnen de populatie van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder: 74 % in 2000 en nog 40 % in 2009.

3 Verdeling volgens geslacht van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder

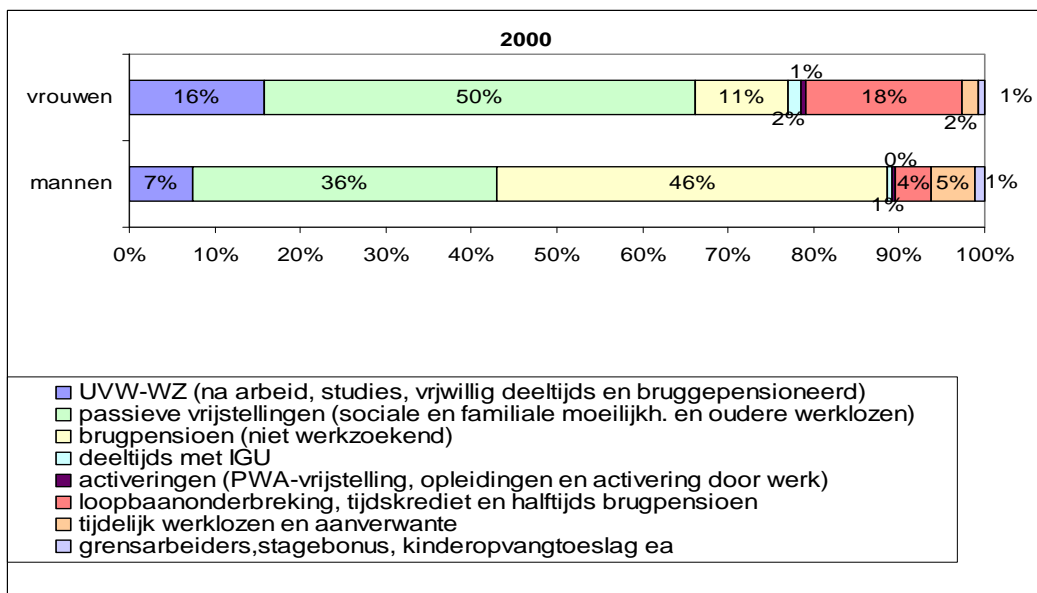

Zowel het aantal mannen als het aantal vrouwen is tussen 2000 en 2009 fors gestegen. De vrouwen waren met 122 058 in 2000 en in 2009 is hun aantal gegroeid tot 230 866; relatief gezien gaat het om een stijging van niet minder dan 89 %. Ook de mannen zagen hun aantal toenemen, zij het in mindere mate: van 221 988 in 2000 tot 296 474 in 2009 of + 34 %. Ondanks die beperktere groei blijven de mannen in 2009 met 56 % in de meerderheid (tegen 65 % in 2000).

Soorten uitkeringen volgens geslacht voor het land en de gewesten

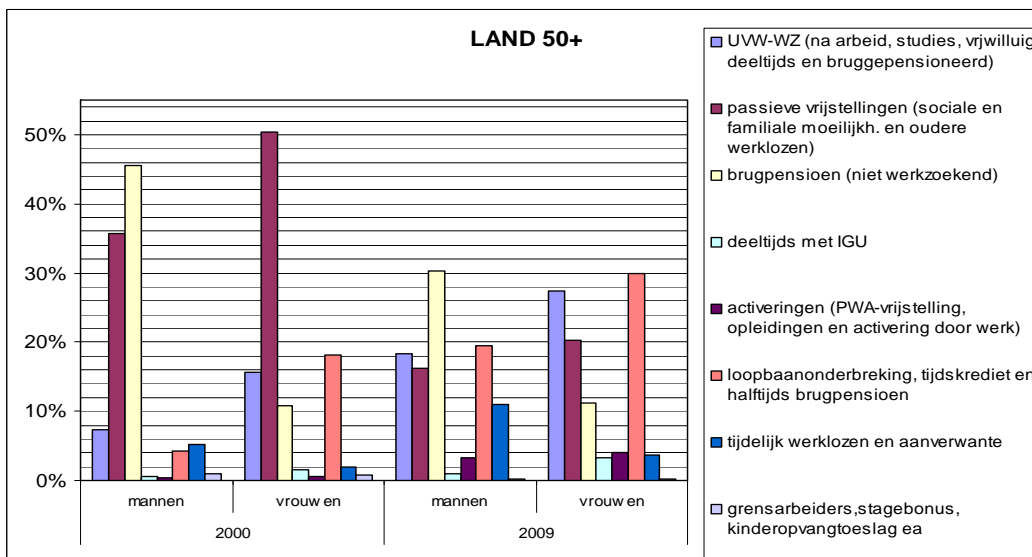
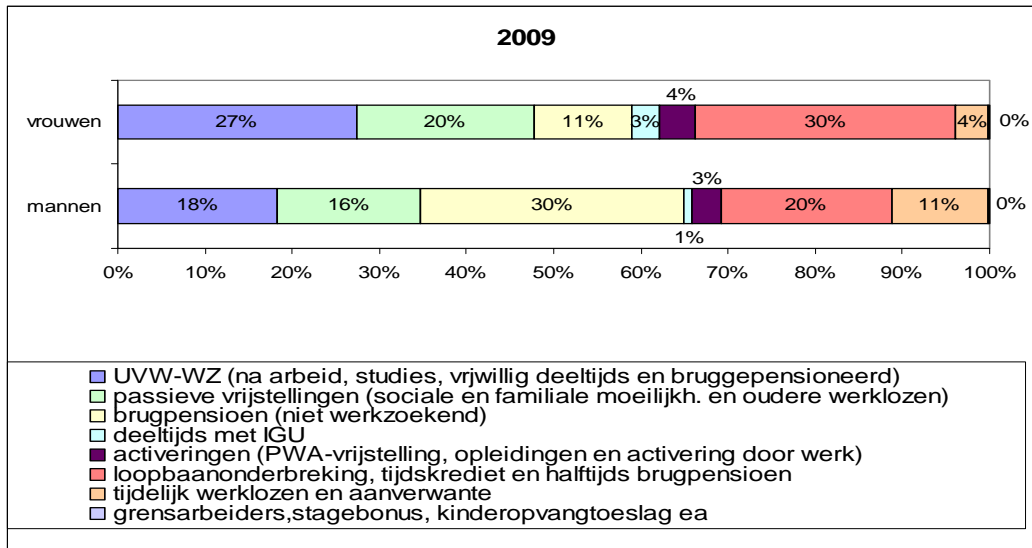
In 2000

	mannen	vrouwen
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	16.249	19.192
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	79.253	61.523
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	101.171	13.307
deeltijds met IGU	1.355	1.873
activering	897	709
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	9.252	22.156
tijdelijk werklozen en aanverwante	11.473	2.434
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	2.339	863
totaal	221.988	122.058

In 2009

	mannen	vrouwen
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	54.356	63.448
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilikh. en oudere werklozen)	48.328	46.897
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	89.865	25.687
deeltijds met IGU	2.660	7.590
activering	9.991	9.343
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	57.964	68.988
tijdelijk werklozen en aanverwante	32.694	8.609
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	617	304
totaal	296.474	230.866

Er zijn grote verschillen tussen de beide geslachten, zowel per bestudeerd jaar als tussen de jaren onderling.

In de tijdspanne van 9 jaar is het profiel van de mannen en de vrouwen fundamenteel geëvolueerd, vooral als gevolg van 4 maatregelen:

- het optrekken tot 56 jaar in 2002 en later (in 2004) tot 58 jaar van de mogelijkheid tot vrijstelling voor oudere werklozen i.p.v. 50 jaar;
- de invoering in 2002 van het tijdskrediet in de privésector dat het inkomensverlies verkleinde in geval van loopbaanonderbreking en daardoor aantrekkelijker werd gemaakt;

- de geleidelijke verhoging van de pensioenleeftijd voor de vrouwen;
- en tot slot, in 2006, het generatiepact dat tot doel had de oudere werknemers langer aan het werk te houden, o.m. door de invoering van strengere leeftijdsvoorwaarden om met brugpensioen te kunnen gaan.

In 2000 genoot de helft van de vrouwen van 50 jaar en ouder een passieve vrijstelling en 46 % van de mannen van 50 jaar en ouder een brugpensioen. In 2009 had nog slechts 20 % van de vrouwen van 50 jaar en ouder een passieve vrijstelling en was 30 % van de mannelijke 50-plussers met brugpensioen.

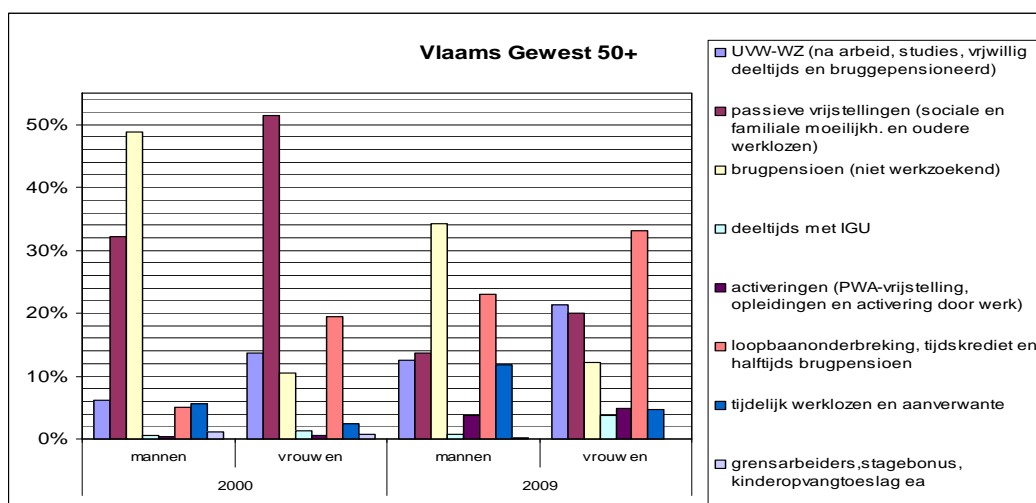
Voor de beide geslachten deed de verschuiving zich voor ten voordele van het statuut van werkzoekende en van loopbaanonderbreker.

Voor de vrouwen leidde die verschuiving tot een stijging van het percentage werkzoekenden van 16 % in 2000 tot 27 % in 2009 en van 18 tot 30 % voor de loopbaanonderbreeksters. Wat de mannen betreft, was die verschuiving minder groot voor de werkzoekenden (van 7 tot 18 %) dan voor de loopbaanonderbrekers (van 4 tot 20 %).

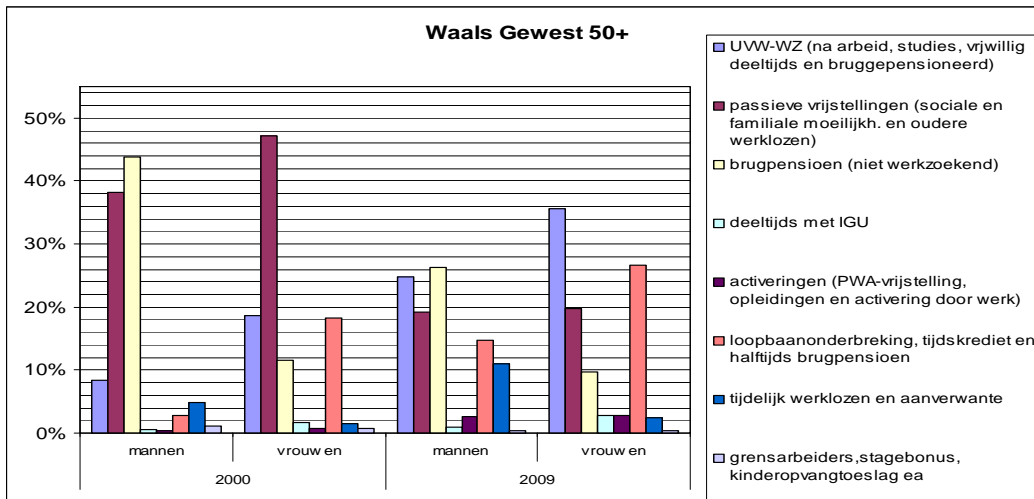
Op te merken valt dat het aandeel van de vrouwelijke bruggepensioneerden van 50 jaar en ouder hetzelfde was in 2000 en in 2009: 11 %. In absolute cijfers is hun aantal zowat verdubbeld van 13 307 eenheden in 2000 tot 25 687 in 2009 als gevolg van de geleidelijke verhoging van de pensioenleeftijd tot 65 jaar in 2009, die zo de « uitstroom » naar het statuut van gepensioneerde heeft uitgesteld.

Het aantal mannelijke bruggepensioneerden daarentegen daalde van 101 171 gevallen in 2000 tot 89 865 in 2009.

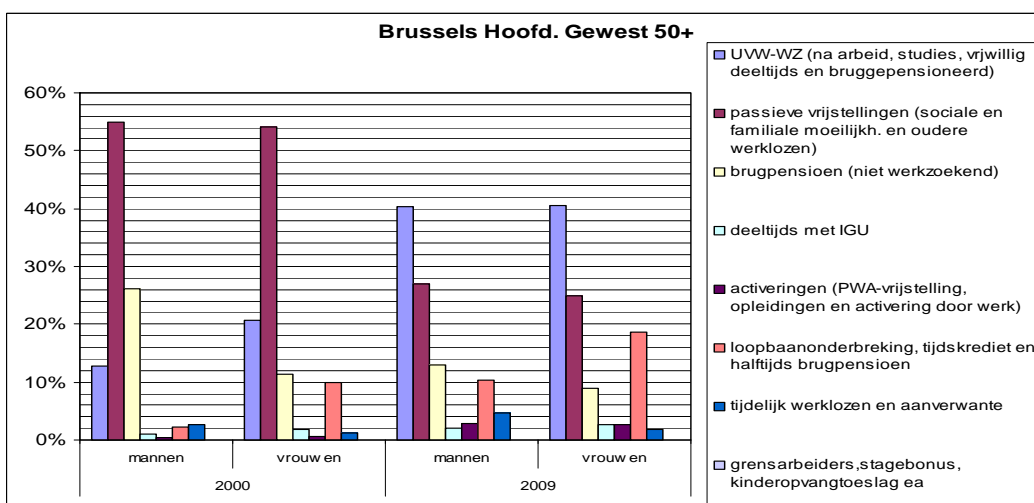
Vlaams Gewest	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	8.522	10.165	22.949	29.500
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	44.559	38.411	24.779	27.612
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	67.492	7.891	62.515	16.855
deeltijds met IGU	763	1.040	1.417	5.073
activering	542	411	6.954	6.754
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	6.992	14.480	41.947	45.708
tijdelijk werklozen en aanverwante	7.862	1.772	21.467	6.440
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	1.630	612	192	56
totaal	138.362	74.781	182.220	137.998

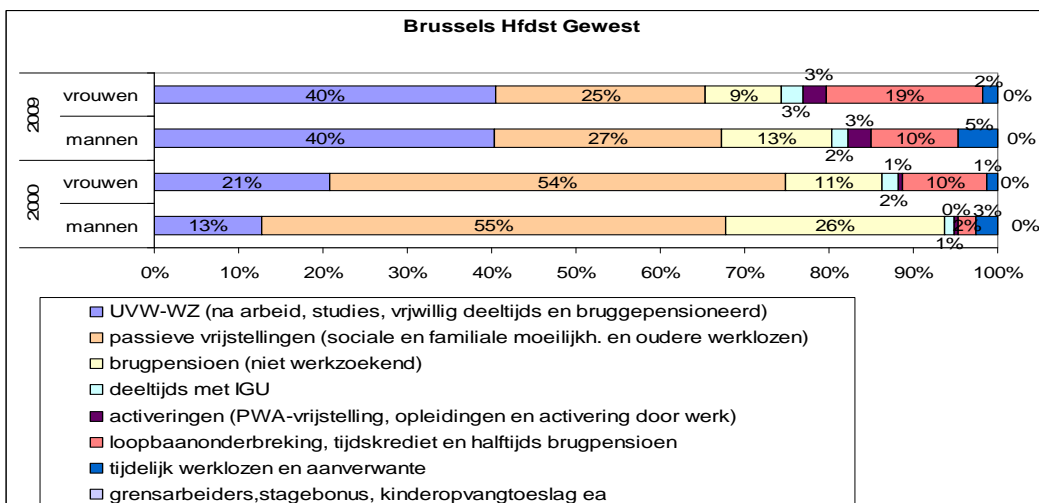
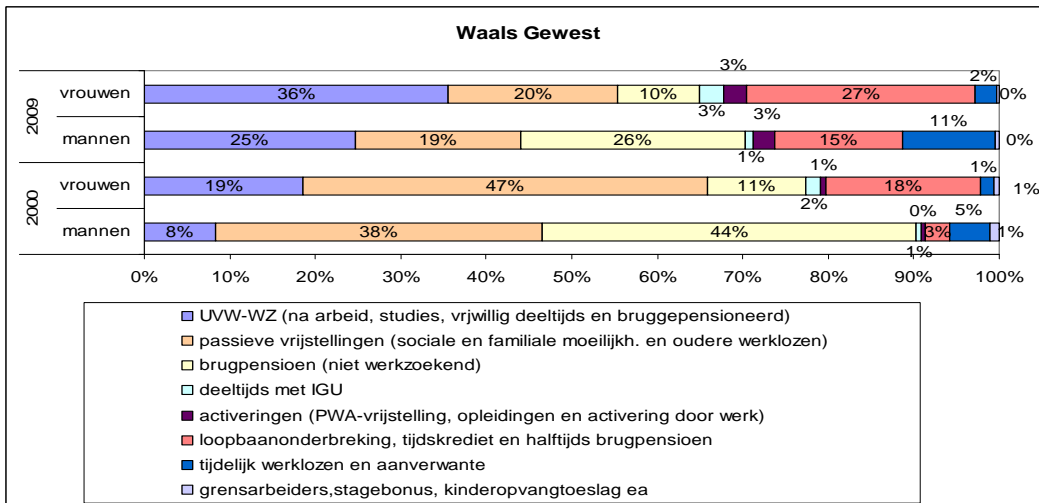
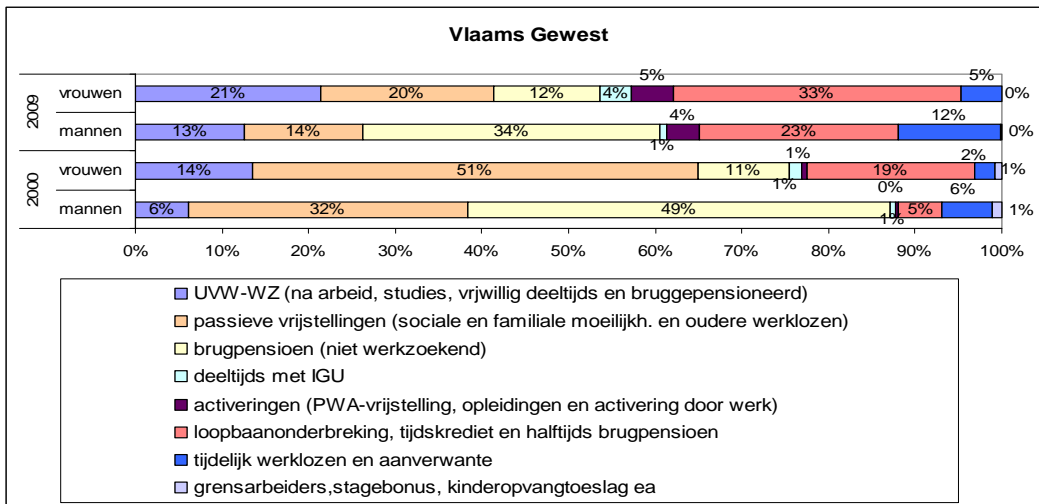

Waals Gewest	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
UWV-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	5.617	6.702	23.293	26.465
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	25.586	17.037	18.146	14.686
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	29.355	4.137	24.732	7.176
deeltijds met IGU	412	622	840	2.020
activering	283	236	2.483	2.101
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	1.895	6.556	13.936	19.843
tijdelijk werklozen en aanverwante	3.190	517	10.299	1.842
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	709	251	425	248
totaal	67.047	36.059	94.155	74.381

Br. Hoofdst. Gewest	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
UWV-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	2.110	2.326	8.114	7.483
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	9.109	6.075	5.402	4.599
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	4.324	1.279	2.618	1.656
deeltijds met IGU	179	211	403	497
activering	72	62	554	488
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	364	1.120	2.081	3.437
tijdelijk werklozen en aanverwante	420	145	928	327
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
totaal	16.579	11.218	20.100	18.486

Zowel in 2000 als in 2009 zijn er grote verschillen tussen mannen en vrouwen in het Vlaams en in het Waals Gewest voor de werkzoekenden, de bruggepensioneerden, de loopbaanonderbrekers en de tijdelijk werklozen.

Globaal genomen zijn de vrouwen meer ingeschreven als werkzoekende en hebben zij minder het statuut van bruggepensioneerde. Zij doen ook meer een beroep op loopbaanonderbreking en tijdskrediet. Dat was het geval in 2000 en zo is het nog steeds in 2009 in die beide gewesten: van 19 % in 2000 tot 33 % in 2009 in het Vlaams Gewest en van 18 % in 2000 tot 27 % in 2009 in het Waals Gewest. Bij de mannen liggen de percentages van 2000 bijna 5 keer hoger in 2009: van 5 tot 23 % in het Vlaams Gewest en van 3 tot 15 % in het Waals Gewest. Van 2000 tot 2009 is het aandeel van de tijdelijke werkloosheid bij de mannen gestegen van 6 % tot 12 % in het Vlaams Gewest en van 5 % tot 11 % in het Waals Gewest.

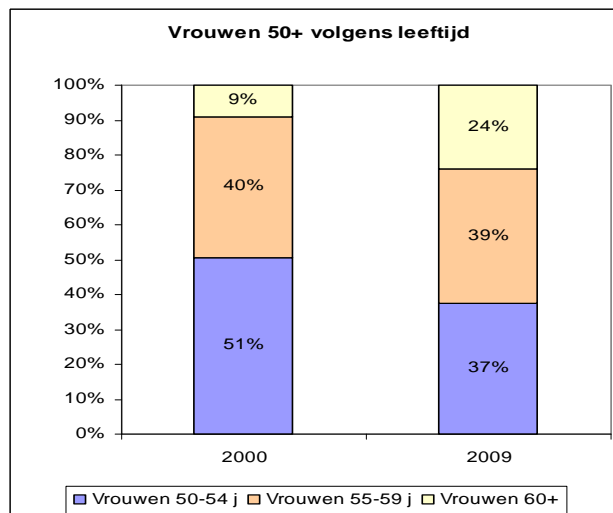
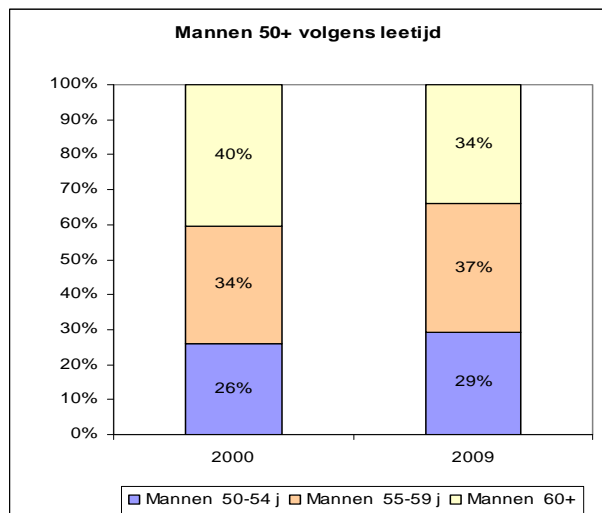
In 2000 en ook in 2009 waren de vrouwen in het Vlaams Gewest meer vrijgesteld dan de mannen omwille van hun leeftijd: 51 % van het totaal van de vrouwen tegen 32 % van het totaal van de mannen in 2000 en 20 % tegen 14 % in 2009. In het Waals Gewest waren de vrouwelijke vrijgestelden ook relatief gezien talrijker in 2000 dan in 2009: 47 % tegen 38 % voor de mannen, terwijl dat verschil in 2009 praktisch was weggewerkt: 20 % tegen 19 %. De verschillen tussen die beide gewesten zijn in 2009 bijgevolg klein geworden.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onderscheidt zich van de 2 andere gewesten op verschillende punten. In 2000 en ook in 2009 is het aandeel vrijgestelden quasi gelijk voor de vrouwen en de mannen: respectievelijk 54 en 55 % in 2000, gedaald tot 25 en 27 % in 2009. In 2000 lag het aandeel vrouwelijke werkzoekenden er aanzienlijk hoger dan het aandeel mannelijke werkzoekenden: 21 % van het totaal tegen 13 % voor de mannen. In 2009 was dat verschil volledig verdwenen: 40 % voor de beide geslachten. Vergeleken met de 2 andere gewesten doen mannen en vrouwen er ook minder een beroep op loopbaanonderbreking, maar, zoals ook in de beide andere gewesten, zagen de mannen hun aandeel vervijfvoudigen in 2009. Toch blijft het aandeel van de vrouwen in 2009 hier duidelijk groter: 19 % tegen 10 %.

Tot slot een gemeenschappelijke factor voor de 3 gewesten: het aandeel vrouwelijke bruggepensioneerden schommelde tussen 9 en 12 % in 2000 en ook in 2009 was dat het geval.

4 Verdeling van de 50-plussers volgens « subleeftijdsklasse » en type uitkering

	Mannen				Vrouwen			
	50-54 j	55-59 j	60+	totaal	50-54 j	55-59 j	60+	totaal
2000	57.907	74.415	89.666	221.988	61.902	49.116	11.040	122.058
2009	86.729	109.236	100.509	296.474	86.239	89.271	55.356	230.866

In 2000 behoorde 40 % van de mannelijke 50-plussers tot de leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder, 34 % tot de leeftijdsklasse van 55-59 jaar en 26 % tot de klasse van 50-54 jaar.

In 2009 is de leeftijdscategorie van 60 jaar en ouder niet langer de belangrijkste maar wel de groep van de 55-59-jarigen (37 % tegen 34 % voor de 60-plussers). Terwijl de klasse van de 60-jarigen en + haar aandeel fors zag slinken, is het aandeel van de twee andere gegroeid.

Opvallend is dat het percentage dat in 2000 werd opgetekend voor de 55-59-jarigen (34 %) in 2009 werd genoteerd voor de 60-plussers.

De instroom in de leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder is sterk verbonden met het belang van de klasse van 55-59 jaar in de voorafgaande jaren. Doordat in die leeftijdsklasse een groot aantal uitkeringstrekkers terug te vinden zijn die niet meer opnieuw terecht komen op de arbeidsmarkt (het gaat dikwijls om bruggepensioneerden of passieve vrijgestelden), vloeit daaruit voort dat het merendeel vervolgens deel gaat uitmaken van de leeftijdscategorie van 60 jaar en ouder.

Bij de mannen is het aandeel van de 50-54-jarigen bij de vijftigplussers in 2009 groter dan in 2000 (29 % tegen 26 %). Bovendien is het aantal uitkeringstrekkers in die leeftijdsklasse ook met 50 % gestegen in vergelijking met 2000 (van 57 907 eenheden tot 86 729). Dat is ook het geval voor de tussenvolgende klasse van 55-59 jaar die met 47 % aangroeit (van 74 415 tot 109 236 eenheden). Men kan zich dan ook verwachten aan een quasi automatische instroom van die personen in de loop van de komende jaren in de klasse van 60 jaar en ouder, voor zover zij natuurlijk niet meer de mogelijkheid hebben om opnieuw ingeschakeld te worden in de arbeidsmarkt.

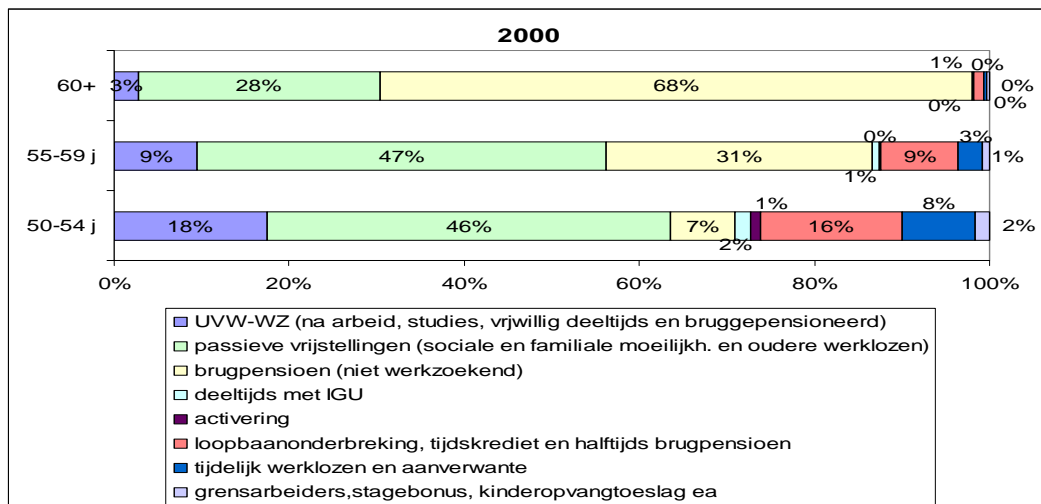
Voor de vrouwen is de situatie enigszins anders. De geleidelijke verhoging van de pensioenleeftijd tot 65 jaar heeft een belangrijke rol gespeeld. Ter herinnering: de pensioenleeftijd voor de vrouwen werd opgetrokken tot 61 jaar in juli 1997, tot 62 jaar op 1 januari 2000, tot 63 jaar op 1 januari 2003, tot 64 jaar op 1 januari 2006 en, tot slot, tot 65 jaar op 1 januari 2009.

Die verhoging heeft een invloed gehad op het aandeel van de vrouwen van 50 jaar en ouder in het totaal mannen + vrouwen van 50 jaar en ouder. Dat aandeel klom van 35 % in 2000 tot 44 % in 2009.

Daarenboven heeft de geleidelijke verhoging van de pensioenleeftijd tot 65 jaar voor de vrouwen ook een invloed gehad op de verdeling binnen de groep van de vrouwelijke vijftigplussers. In 2000 behoorde de meerderheid van de vrouwen van 50 jaar en ouder (51 %) tot de leeftijdsklasse van 50-54 jaar en slechts een beperkt deel maakte deel uit van de klasse van 60 jaar en ouder (9 %). De tussengroep van 55-59 jaar vertegenwoordigde 40 % in 2000 en dat aandeel blijft in 2009 gelijk (39 %). Het aandeel van de leeftijdsgroep van 60 jaar en ouder is in 2009 echter spectaculair gestegen en bedraagt nu 24 %, terwijl het aandeel van de 50-54-jarigen even spectaculair is gedaald tot 37 %.

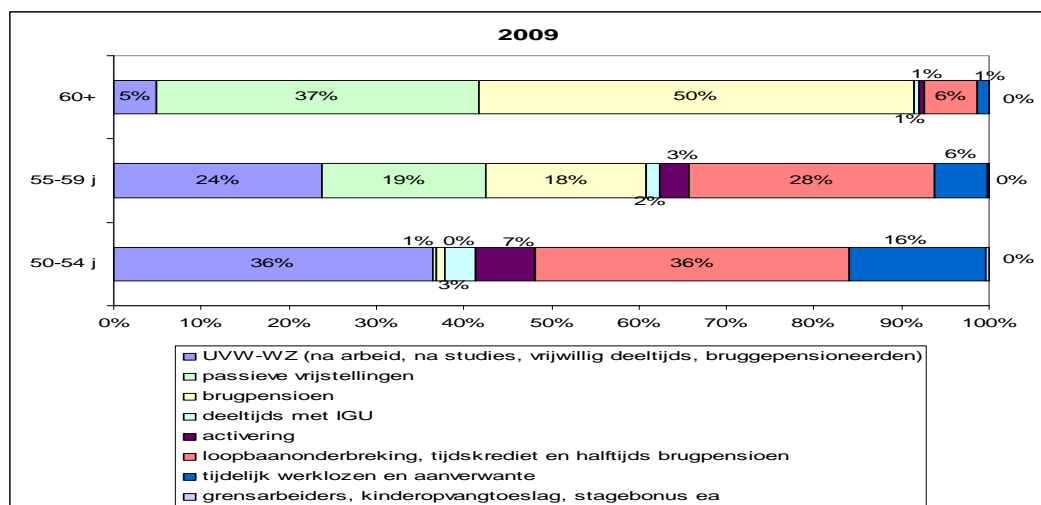
In 2000

	50-54 j	55-59 j	60+	totaal
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	21.029	11.675	2.737	35.441
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	55.218	57.673	27.886	140.777
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	8.719	37.724	68.035	114.478
deeltijds met IGU	2.163	873	192	3.228
activering	1.327	246	33	1.606
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	19.497	10.813	1.098	31.408
tijdelijk werklozen en aanverwante	9.918	3.606	383	13.907
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	1.938	921	343	3.202
totaal	119.809	123.532	100.706	344.046

In 2009

	50-54 j	55-59 j	60+	totaal
UVW-WZ (na arbeid, vrijwillig deeltijds en bruggepensioneerden)	63.071	47.067	7.665	117.803
passieve vrijstellingen (soc. en fam. moeilijkh. en oudere werklozen)	603	37.209	57.413	95.224
bruggepensioneerden (niet-werkzoekend)	1.863	36.417	77.272	115.552
deeltijds met IGU	6.045	3.242	963	10.250
activering	11.791	6.525	1.018	19.334
loopbaanonderbreking, tijdskrediet en halftijds bruggepensioneerden	61.959	55.482	9.510	126.952
tijdelijk werklozen en aanverwante	27.126	12.218	1.959	41.303
grensarbeiders, stagebonus, kinderopvangtoeslag	510	347	65	922
totaal	172.968	198.508	155.865	527.341

In 2000 steeg enkel het aandeel van de bruggepensioneerden met de leeftijdsklasse. Voor de 50-54-jarigen bedroeg het aandeel van de bruggepensioneerden 7 %, voor de 55-59-jarigen 31 % en voor de 60-jarigen en ouder 68 %.

Het aandeel van alle andere statuten daalt of blijft gelijk naarmate men in een hogere leeftijdsklasse zit. Het aandeel van de passieve vrijstellingen is ongeveer identiek voor de 50-54-jarigen en de 55-59-jarigen (respectievelijk 46 % en 47 %) maar daalt bij de 60-plussers (28 %). Als passieve vrijstellingen en brugpensioenen worden opgeteld, zijn de « inactieve » werklozen beter vertegenwoordigd naarmate een hogere subleeftijdsklasse: van 53 % voor de klasse van 50-54 jaar over 78 % voor de 55-59-jarigen, tot 96 % voor de 60-plussers. De werkzoekenden (van 18 tot 3 %) en de loopbaanonderbrekers (van 16 tot minder dan 1 %) vertonen een daling die bijna parallel verloopt naarmate men opklimt in die leeftijdsklassen. Het aandeel van de tijdelijk werklozen loopt ook fors terug naarmate de leeftijd toeneemt (van 8 naar 0 %). Het aandeel van de andere statuten is gering.

In 2009 groeien de aandelen van de bruggepensioneerden en dat van de passieve vrijstellingen onder invloed van de reeds vermelde reglementaire wijzigingen ook naarmate men opklimt in de leeftijdsklassen, maar zij zijn echter kleiner dan in 2000.

Het aandeel van de brugpensioenen gaat van 1 % voor de 50-54-jarigen naar 18 % voor de 55-59-jarigen en naar 50 % voor de 60-plussers. Dat aandeel is voor elke leeftijdsklasse aanzienlijk kleiner dan in 2000.

Het aandeel van de passieve vrijstellingen stijgt van 0 % bij de 50-54-jarigen tot 19 % bij de 55-59-jarigen en tot 37 % voor de zestigplussers. Enkel in die laatste leeftijdsklasse ligt het aandeel van de passieve vrijstellingen in 2009 hoger dan in 2000. Het aandeel van de « inactieve » werklozen is voor de 50-54-jarigen fors teruggelopen van 53 % in 2000 tot 1,4 % in 2009.

Zoals in 2000 wordt het aandeel van de werkzoekenden, loopbaanonderbrekers en tijdelijk werklozen kleiner naarmate de leeftijd stijgt. Die trend is het resultaat van het grotere belang in 2009 van de reglementaire evoluties die hiervoor reeds werden vermeld.

Zo bedraagt het aandeel werkzoekenden 36 % voor de leeftijdsklasse van 50-54 jaar, 24 % voor de klasse van 55-59 jaar en 5 % voor de leeftijdsgroep van 60 jaar en ouder.

Zoals ook in 2000 daalt het aandeel van de loopbaanonderbrekers naarmate de werkloze tot een hogere leeftijdsklasse behoort: van 36 tot 28 % en vervolgens tot 6 % in de hoogste leeftijdsklasse.

Door de economische crisis in 2009 is het aandeel van de tijdelijke werkloosheid in alle leeftijdsklassen gegroeid in vergelijking met 2000. Toch is er ook in dit geval een afname van dat aandeel naarmate men deel uitmaakt van een hogere leeftijdsklasse: van 16 % naar 6 % en tot slot 1 %.

De vrijgestelde oudere werklozen volgens leeftijdsklasse								
	50 tot -55 jaar		55 tot -60 jaar		60 jaar en ouder		Totaal	
	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)
2000	55.205	100	57.672	100	27.886	100	140.763	100
2001	55.358	100	62.910	109	29.651	106	147.919	105
2002	53.177	96	69.016	120	30.116	108	152.309	108
2003	41.132	75	71.899	125	33.386	120	146.417	104
2004	28.158	51	71.381	124	37.367	134	136.906	97
2005	16.798	30	69.103	120	39.782	143	125.683	89
2006	7.385	13	64.027	111	44.756	160	116.168	83
2007	995	2	57.139	99	49.804	179	107.938	77
2008	277	1	47.779	83	52.787	189	100.843	72
2009	281	1	37.107	64	57.413	206	94.801	67

De bovenstaande tabel houdt geen rekening met de vrijgestelden om sociale en familiale redenen

Vanaf 2002 is er voor de leeftijdsklasse van 50-55 jaar een daling van het aantal vrijgestelden als gevolg van de wijziging in de reglementering ter zake. In 2008 en in 2009 worden er in die leeftijdsklasse bijna geen vrijgestelden meer geteld (277 in 2008 en 281 in 2009). Voor de leeftijdsklasse van 55-60 jaar begon de reglementaire evolutie in 2004 een weerslag te hebben. In die leeftijdsklasse werden er in 2009 toch nog 37 107 vrijgestelden geteld. De hoogste leeftijdsklasse, die niet werd beïnvloed door een reglementaire wijziging, blijft fors groeien: van 27 886 vrijgestelden in 2000 tot 57 413 in 2009.

Voor het totaal van de 3 leeftijdsklassen is het aantal vrijgestelden vanaf 2003, en sedertdien ieder jaar opnieuw, gedaald. In 2009 waren er nog 94 801 vrijgestelden.

5 Focus op de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen van 50 jaar en ouder

Vergelijking 2000 – 2009

De bestudeerde groep omvat de werkzoekende werklozen toegelaten op basis van arbeid en studies, de werkzoekende werklozen na vrijwillig deeltijdse arbeid en de werkzoekende bruggepensioneerden.

LAND				
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (alle types uitkeringen)	16 249 221.988	19 192 122.058	54 356 296.474
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (mannen+vrouwen)	16 249 35 441	19 192 117 803	54 356

Vlaams Gewest				
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (alle types uitkeringen)	8 522 138.362	10 165 74.781	22 949 182.220
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (mannen+vrouwen)	8 522 18 687	10 165 52 449	22 949

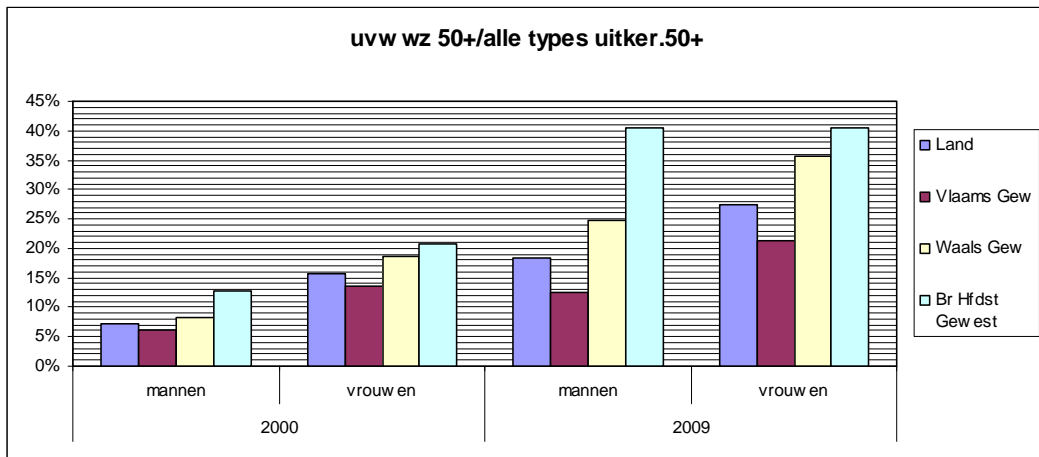
Waals Gewest				
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (alle types uitkeringen)	5 617 67.047	6 702 36.059	23 293 94.155
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (mannen+vrouwen)	5 617 12 318	6 702 49 758	23 293

Brussels Hfdst. Gewest				
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (alle types uitkeringen)	2 110 16.579	2 326 11.218	8 114 20.100
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	UVW-WZ totaal (mannen+vrouwen)	2 110 4 436	2 326 15 597	8 114

In 2009 zagen de werkzoekenden van 50 jaar en ouder hun aantal stijgen met 82 363 eenheden (38 107 mannen en 44 256 vrouwen) in vergelijking met 2000, waardoor het totale aantal in 2009 117 804 eenheden bedraagt.

In 2000 waren er weinig verschillen tussen de gewesten onderling m.b.t. het aandeel van de mannen en dat van de vrouwen (ten opzichte van het totaal voor de beide geslachten): ongeveer 46 % mannen en 54 % vrouwen. In 2009 is die verhouding ongewijzigd gebleven voor het land. Ditmaal waren er wel verschillen tussen de gewesten. Het aandeel van de vrouwen klom namelijk van 54 naar 56 % in het Vlaams Gewest, maar daalde in Wallonië en vooral in Brussel met respectievelijk 53 en 48 %.

UVW WZ 50+ t.o.v. het totaal (alle types van uitkeringen)				
	2000		2009	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
Land	7%	16%	18%	27%
Vlaams Gewest	6%	14%	13%	21%
Waals Gewest	8%	19%	25%	36%
Br Hfdst Gewest	13%	21%	40%	40%

Het aandeel van de mannelijke werkzoekenden in het geheel van de mannelijke uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder is in 2009 aanzienlijk gegroeid in vergelijking met 2000: 18 % tegen amper 7 % in 2000. Ook de vrouwen volgen diezelfde tendens: 27 % in 2009 tegemoet 16 % in 2000. De reglementaire evoluties tijdens de laatste jaren, waarbij het aantal vrijstellingen werd beperkt, zijn uiteraard niet vreemd aan die evolutie.

In 2009, net als in 2000, is het kleinste aandeel werkzoekenden terug te vinden in het Vlaams Gewest: 13 % voor de mannen en 21 % voor de vrouwen. In Brussel ligt dat aandeel dan weer het hoogst: 40 % voor de vrouwen en voor de mannen. Die laatste lieten in 2000 slechts een aandeel van 13 % optekenen (de vrouwen 21 %). In het Waals Gewest tot slot vertegenwoordigen de mannen 25 % in 2009 en de vrouwen 36 % tegen respectievelijk 8 en 19 % in 2000.

6 Focus op de loopbaanonderbrekers

Volledige loopbaanonderbreking - >= 50 j.			Loopbaanonderbreking, vermindering van prestaties - >= 50 j.		
Jaar	Fysieke eenheden (gemiddelde)	Bedragen	Jaar	Fysieke eenheden (gemiddelde)	Bedragen
2000	3 100	9 553 479	2000	26 832	80 342 995
2001	3 620	11 410 579	2001	32 693	97 590 153
2002	2 871	9 145 256	2002	34 292	118 171 396
2003	2 179	7 495 058	2003	34 169	116 155 200
2004	2 650	10 457 812	2004	34 439	114 479 783
2005	3 657	17 188 973	2005	36 339	118 636 754
2006	3 734	18 072 264	2006	38 159	122 605 842
2007	3 463	16 757 982	2007	39 736	126 134 049
2008	3 159	15 499 228	2008	41 535	133 658 809
2009	2 348	10 355 606	2009	42 781	138 262 782

Tijdskrediet voltijds - >= 50 j.			Tijdskrediet, vermindering van prestaties - >= 50 j.		
Jaar	Fysieke eenheden (gemiddelde)	Bedragen	Jaar	Fysieke eenheden (gemiddelde)	Bedragen
2002	1 085	5 991 108	2002	8 707	26 244 636
2003	2 527	14 052 441	2003	22 801	70 416 032
2004	3 011	17 009 218	2004	33 410	105 759 315
2005	3 071	17 639 155	2005	43 158	140 143 186
2006	2 834	16 277 806	2006	51 495	168 205 067
2007	2 444	13 793 332	2007	59 741	195 259 068
2008	1 949	11 321 898	2008	67 969	228 171 225
2009	1 374	8 076 310	2009	76 318	259 392 715

Thematische verloven - >= 50 j.		
Jaar	Fysieke eenheden (gemiddelde)	Bedragen
2000	385	1 827 605
2001	504	2 412 560
2002	684	3 300 365
2003	922	4 386 289
2004	1 186	5 496 545
2005	1 417	6 735 064
2006	1 756	8 625 101
2007	2 179	10 739 488
2008	2 682	13 507 000
2009	3 548	17 854 089

In de bovenstaande tabellen zijn de fysieke eenheden maandgemiddelden op jaarbasis, terwijl de dagen en de bedragen gecumuleerd zijn over een jaar.

De loopbaanonderbreking steeg met 50 % in 2009 ten opzichte van 2000. Als ook rekening wordt gehouden met de thematische verloven en het tijdskrediet (ingevoerd in 2002) komt men zelfs tot een stijging van 322 % of meer dan 4 keer zoveel onderbrekers in 2009 in vergelijking met 2000. We merken op dat de volledige loopbaanonderbreking de stijgende tendens van de verminderde prestaties niet heeft gevolgd.

Vanaf 2005 ligt het aantal onderbrekers met tijdskrediet hoger dan het aantal « klassieke » loopbaanonderbrekingen.

Als zij afzonderlijk worden beschouwd, blijkt dat de thematische verlopen van jaar tot jaar meer succes kenden want hun aantal lag in 2000 op 385 eenheden en in 2009 klokten zij af op 3 548 eenheden.

Rekening houdend met een ononderbroken stijging en met een totaal (alle formules samen) van 126 369 onderbrekers in 2009, kan globaal worden gesteld dat de loopbaanonderbreking ervoor heeft gezorgd en er nog steeds voor zorgt dat een groot aantal werknemers het rustiger aan kan gaan doen op het einde van hun beroepsloopbaan. Voor een deel van hen leidt dat er hoogstwaarschijnlijk toe dat zij langer aan het werk blijven. In 2009 vertegenwoordigen de onderbrekers van 50 jaar en ouder de helft van het totale aantal onderbrekers (alle leeftijden samen).

Kostenvergelijking 2000/2009

Om een correcte berekening te kunnen maken van de verhoging tussen 2000 of 2002 en 2009 van het benodigde budget om de loopbaanonderbrekingen te betalen, werd de inflatie geneutraliseerd. Daarom werden de bedragen van 2000 of 2002 herberekend in EUR (constante prijzen 2009).

Op basis van de gezondheidsindex (1996)

loopbaanonderbreking	vermindering van prestaties		volledige loopbaanond.		Totaal	
	Bedragen	Fys. eenheden	Bedragen	Fys. eenheden	Bedragen	Fys. eenheden
Jaar						
2000	80 342 995	26 832	9 553 479	3 100	89 896 474	29 932
2000 in €2009	96 098 315		11 426 923		107 525 239	
2009	138 262 782	42 781	10 355 606	2 348	148 618 388	45 129
Werkelijke toename (buiten inflatie)	43,88%	59,44%	-9,38%	-24,26%	38,22%	50,77%

In constante prijzen 2009 is er in vergelijking met 2000 een stijging van de kosten voor gedeeltelijke loopbaanonderbreking met bijna 44 % en een daling van de volledige onderbreking met 9,4 %. Voor de twee vormen van loopbaanonderbreking komt dat neer op een verhoging van iets meer dan 38 %. In dezelfde periode is het aantal fysieke eenheden toegenomen met bijna 51 %, wat de verschuiving illustreert van de volledige naar de gedeeltelijke onderbreking en naar de kleinste vermindering van prestaties, nl. de onderbreking met 1/5. Er moet wel rekening worden gehouden met het feit dat de bedragen gecumuleerde bedragen zijn tijdens een jaar, terwijl de fysieke eenheden maandgemiddelden op jaarbasis zijn.

Op basis van de gezondheidsindex (1996)

loopbaanonderbreking	vermindering van prestaties		volledige loopbaanond.		Totaal	
	Bedragen	Fys. eenheden	Bedragen	Fys. eenheden	Bedragen	Fys. eenheden
Jaar						
2002	118 171 396	34 292	9 145 256	2 871	127 316 652	37 163
2002 in €2009	135 160 141		10 460 011		145 620 152	
2009	138 262 782	42 781	10 355 606	2 348	148 618 388	45 129
Werkelijke toename (buiten inflatie)	2,30%	24,76%	-1,00%	-18,22%	2,06%	21,44%

In constante prijzen 2009 is er ten opzichte van 2002 een stijging van 2,3 % van de kosten voor gedeeltelijke loopbaanonderbreking en een daling van 1 % voor de volledige loopbaanonderbreking. Voor de twee samen gaat het om een groei van iets meer dan 2 %. In dezelfde periode is het aantal fysieke eenheden in totaal toegenomen met 21,4 %, wat de verschuiving illustreert van de volledige naar de gedeeltelijke onderbreking en naar de kleinste vermindering van prestaties, nl. de onderbreking met 1/5. De tendensen vastgesteld tussen 2000 en 2009 blijven dan wel gelijk, maar de omvang ervan wordt heel wat kleiner tussen 2002 en 2009. De invoering van het tijdskrediet in de privé-sector in 2002 heeft de enorme toename van het aantal personen (en de daaruit volgende kosten) met "klassieke" loopbaanonderbreking aanzienlijk afgeremd tussen 2002 en 2009.

Op basis van de gezondheidsindex (1996)

tijdskrediet	vermindering van prestaties		voltijds tijdskrediet		Totaal	
	Bedragen	Fys. eenheden	Bedragen	Fys. eenheden	Bedragen	Fys. eenheden
Jaar						
2002	26 244 636	8 707	5 991 108	1 085	32 235 744	9 792
2002 in €2009	30 017 659		6 852 411		36 870 071	
2009	259 392 715	76 318	8 076 310	1 374	267 469 025	77 692
Werkelijke toename (buiten inflatie)	764,13%	776,51%	17,86%	26,64%	625,44%	693,42%

Het is logisch dat in vergelijking met 2002 (het jaar dat het tijdskrediet in werking is getreden) de uitgekeerde bedragen voor dat stelsel in 2009 zijn geëxplodeerd. Dat ging gepaard met een aanzienlijke verhoging van het aantal onderbrekers in dat stelsel. In het totaal is het budget 7,25 groter geworden, terwijl het aantal gebruikers bijna verachtvoudigd is. In 2009 bedroegen de gecumuleerde bedragen voor de « klassieke » loopbaanonderbreking 148 618 388 € tegen 267 469 025 € voor het tijdskrediet.

Op basis van de gezondheidsindex (1996)

thematische verloven		
	Bedragen	Fys. eenheden
Jaar		
2002	3 300 365	684
2002 in €2009	3 774 837	
2009	17 854 089	3 548
Werkelijke toename (buiten inflatie)	372,98%	418,71%

In de leeftijdsklasse van 50 jaar en ouder is het aantal personen die hun loopbaan onderbreken wegens ouderschapsverlof, medische bijstand of palliatieve zorgen gering. Dat is niet verwonderlijk als men weet dat het ouderschapsverlof (in 2009), voor alle leeftijden samen, bijna 85 % uitmaakt van de thematische verloven. Het spreekt voor zich dat de vijftigplussers minder in aanmerking komen voor ouderschapsverlof dan mensen uit de lagere leeftijdsklassen. Toch is het aantal gerechtigden op die thematische verloven meer dan vervijfvoudigd tussen 2002 en 2009. In 2009 is 2,81 % van die onderbrekers 50 jaar of ouder (3 278 wegens medische bijstand, 209 voor ouderschapsverlof en 61 voor het verstrekken van palliatieve zorgen).

Op basis van de gezondheidsindex (1996)

loopbaanond. + tijdskrediet	Totaal	
	Bedragen	Fys. eenheden
Jaar		
2002	162 852 761	47 639
2002 in €2009	186 265 060	
2009	433 941 502	126 369
Werkelijke toename (buiten inflatie)	132,97%	165,26%

Vergeleken met 2002 zijn de globaal uitbetaalde bedragen voor loopbaanonderbreking (= « klassieke » loopbaanonderbreking + tijdskrediet + thematische verloven) 2,33 groter geworden. Het aantal fysieke eenheden steeg van 47 639 in 2002 tot 126 369 in 2009, wat neerkomt op een groei van 165,26 %.

7 Focus op de voltijds bruggepensioneerden

De voltijds bruggepensioneerden volgens leeftijdsklasse - evolutie 2000-2009								
	50 tot -55 jaar		55 tot -60 jaar		60 jaar en ouder		Totaal	
	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)
2000	8.719	100	37.724	100	68.035	100	114.478	100
2001	7.158	82	36.919	98	65.874	97	109.950	96
2002	6.081	70	38.657	102	61.746	91	106.484	93
2003	6.453	74	41.284	109	60.178	88	107.915	94
2004	7.239	83	42.769	113	59.861	88	109.870	96
2005	6.104	70	43.343	115	59.571	88	109.018	95
2006	4.778	55	42.477	113	63.814	94	111.069	97
2007	3.552	41	40.370	107	69.657	102	113.579	99
2008	2.387	27	38.534	102	73.230	108	114.151	100
2009	1.863	21	36.417	97	77.272	114	115.552	101

De voltijds bruggepensioneerden volgens leeftijdsklasse - evolutie 2000-2009								
mannen								
	50 tot -55 jaar		55 tot -60 jaar		60 jaar en ouder		Totaal	
	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)
2000	7.313	100	30.498	100	63.360	100	101.171	100
2001	5.923	81	29.974	98	60.479	95	96.376	95
2002	4.994	68	31.571	104	56.885	90	93.450	92
2003	5.320	73	33.819	111	53.885	85	93.024	92
2004	5.886	80	34.957	115	51.958	82	92.801	92
2005	4.904	67	35.071	115	51.040	81	91.015	90
2006	3.802	52	34.097	112	52.972	84	90.871	90
2007	2.782	38	32.069	105	56.369	89	91.220	90
2008	1.901	26	30.021	98	58.734	93	90.656	90
2009	1.581	22	28.391	93	59.893	95	89.865	89

De voltijds bruggepensioneerden volgens leeftijdsklasse - evolutie 2000-2009								
vrouwen								
	50 tot -55 jaar		55 tot -60 jaar		60 jaar en ouder		Totaal	
	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)	abs. cijfers	index (2000 = 100)
2000	1.405	100	7.227	100	4.675	100	13.307	100
2001	1.235	88	6.945	96	5.395	115	13.575	102
2002	1.087	77	7.086	98	4.861	104	13.034	98
2003	1.133	81	7.464	103	6.293	135	14.890	112
2004	1.354	96	7.813	108	7.903	169	17.070	128
2005	1.201	85	8.272	114	8.531	182	18.004	135
2006	976	69	8.380	116	10.841	232	20.197	152
2007	770	55	8.302	115	13.288	284	22.360	168
2008	486	35	8.513	118	14.496	310	23.495	177
2009	282	20	8.026	111	17.379	372	25.687	193

Zonder onderscheid naar geslacht is het totale aantal bruggepensioneerden tussen 2000 en 2009 zo goed als gelijk gebleven: 114 478 eenheden in 2000 en 115 552 in 2009. Er is echter wel een zeer uiteenlopende evolutie merkbaar volgens geslacht en leeftijdsklasse binnen de leeftijdsgroep van de vijftigplussers. De mannen zagen hun aantal nl. fors krimpen van 101 171 tot 89 865 eenheden, terwijl de vrouwen een continue groei lieten noteren (van 13 307 tot 25 687 eenheden). Het optrekken van de pensioenleeftijd voor de vrouwen is waarschijnlijk een van de voornaamste redenen hiervan.

De maatregelen om het brugpensioen minder aantrekkelijk te maken, net als het optrekken van de pensioenleeftijd voor de vrouwen, zorgden voor een verschuiving van de leeftijdsklasse van 50-55 jaar naar de andere leeftijdsklassen. De klasse van 50 tot 55 jaar telde in 2000 nog 8 719 eenheden maar zag dat aantal fors krimpen tot amper 1 863 in 2009. Tussen 2000 en 2009 is het aantal bruggepensioneerden bij de 55-60-jarigen amper geëvolueerd: 37 724 in 2000 tegen 36 417 in 2009. Bij de 60-plussers daarentegen bedraagt de stijging, die enkel toe te schrijven is aan de vrouwen, 13,6 % (68 035 in 2000 tegen 77 272 in 2009).

8 Focus op de werkhervattingstoelagen

De 50-plussers lopen dan waarschijnlijk wel minder het risico om hun job te verliezen in vergelijking met de jongeren, maar eens zij werkloos zijn, is het voor hen heel wat moeilijker om opnieuw werk te vinden. Zij hebben meer ervaring en zijn beter betaald, maar komen meestal in de werkloosheid terecht op zoek naar een type job waarvoor het aanbod klein is. En dan hebben wij het nog niet over de leeftijdsgebonden discriminatiefenomenen die zij ondervinden in hun zoektocht naar werk. De werkhervattingstoelage spoort hen desondanks aan om aan het werk te gaan. Die maatregel is dan ook bedoeld om de werkloosheidsvallen te bestrijden en de werkgelegenheidsgraad van de 50-plussers op te trekken.

De 50-plussers kunnen nl. een werkhervattingstoelage krijgen bovenop hun loon als zij opnieuw bezoldigd werk vinden, een functie als vastbenoemde of werk als zelfstandige in hoofdberoep. Die toeslag kan worden toegekend ongeacht het werkrooster, het bedrag van de bezoldiging of het type arbeidsovereenkomst.

De werkhervattingstoelage kan worden verkregen voor de volledige duur van de werkhervatting of kan beperkt zijn in de tijd. Hij is beperkt in de tijd (van 12 tot 36 maanden) als de werkloze geen 20 jaar beroepsverleden kan bewijzen. Bij niet-beperking bedraagt de maandelijkse toeslag 182,85 EUR. Is de toeslag tijdelijk, dan wordt het bedrag kleiner met de tijd. De eerste 12 maanden gaat het om 182,85 EUR, de volgende 12 maanden om 121,90 EUR, en de laatste 12 maanden bedraagt de toeslag nog 60,95 EUR.

Het Generatiepact heeft die activeringsvorm voor 50-plussers uitgebreid tot werklozen die een zelfstandige activiteit beginnen. Bovendien werd de voorwaarde geschrapt die stelde dat zij reeds een jaar werkloos moesten geweest zijn vooraleer zij de toeslag konden genieten.

	Permanent + tijdelijk															
	50 - 54 jaar				55 - 59 jaar				60 jaar en +				Totaal			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
T1 2008	2.824	571	100	3.495	1.760	494	102	2.356	208	104	24	336	4.792	1.169	226	6.187
T2 2008	3.249	630	97	3.976	2.137	543	108	2.788	262	113	25	400	5.648	1.286	230	7.164
T3 2008	3.323	653	101	4.077	2.263	547	110	2.920	291	125	28	444	5.877	1.325	239	7.441
T4 2008	3.513	678	115	4.306	2.472	586	116	3.174	322	140	34	496	6.307	1.404	265	7.976
Gem. 2008	3.227	633	103	3.964	2.158	543	109	2.810	271	121	28	419	5.656	1.296	240	7.192
T1 2009	3.539	649	113	4.301	2.605	594	133	3.332	333	147	41	521	6.477	1.390	287	8.154
T2 2009	3.694	666	114	4.474	2.821	612	134	3.567	386	153	45	584	6.901	1.431	293	8.625
T3 2009	3.837	707	115	4.659	2.950	687	136	3.773	419	168	47	634	7.206	1.562	298	9.066
T4 2009	4.327	874	134	5.335	3.326	773	149	4.248	457	180	50	687	8.110	1.827	333	10.270
Gem. 2009	3.849	724	119	4.692	2.926	667	138	3.730	399	162	46	607	7.174	1.553	303	9.029
T1 2010	4.565	949	150	5.664	3.584	857	165	4.606	515	194	58	767	8.664	2.000	373	11.037
T2 2010	5.161	1.148	161	6.470	4.012	955	192	5.159	602	236	68	906	9.775	2.339	421	12.535
Gem. 2010	4.863	1.049	156	6.067	3.798	906	179	4.883	559	215	63	837	9.220	2.170	397	11.786

	Permanent															
	50 - 54 jaar				55 - 59 jaar				60 jaar en +				Totaal			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
T1 2008	2.824	571	100	3.495	1.760	494	102	2.356	208	104	24	336	4.792	1.169	226	6.187
T2 2008	3.249	630	97	3.976	2.137	543	108	2.788	262	113	25	400	5.648	1.286	230	7.164
T3 2008	3.323	653	101	4.077	2.263	547	110	2.920	291	125	28	444	5.877	1.325	239	7.441
T4 2008	3.513	678	115	4.306	2.472	586	116	3.174	322	140	34	496	6.307	1.404	265	7.976
Gem. 2008	3.227	633	103	3.964	2.158	543	109	2.810	271	121	28	419	5.656	1.296	240	7.192
T1 2009	3.539	649	113	4.301	2.605	594	133	3.332	333	147	41	521	6.477	1.390	287	8.154
T2 2009	3.694	666	114	4.474	2.821	612	134	3.567	386	153	45	584	6.901	1.431	293	8.625
T3 2009	3.671	651	115	4.437	2.891	667	136	3.694	406	164	47	617	6.968	1.482	298	8.748
T4 2009	3.948	726	134	4.808	3.153	719	149	4.021	430	165	50	645	7.531	1.610	333	9.474
Gem. 2009	3.713	673	119	4.505	2.868	648	138	3.654	389	157	46	592	6.969	1.478	303	8.750
T1 2010	4.006	727	150	4.883	3.324	769	165	4.258	474	175	58	707	7.804	1.671	373	9.848
T2 2010	4.311	798	147	5.256	3.596	810	189	4.595	545	205	64	814	8.452	1.813	400	10.665
Gem. 2010	4.159	763	149	5.070	3.460	790	177	4.427	510	190	61	761	8.128	1.742	387	10.257

	Tijdelijk															
	50 - 54 jaar				55 - 59 jaar				60 jaar en +				Totaal			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
T1 2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T2 2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T3 2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T4 2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gem. 2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T1 2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T2 2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T3 2009	166	56	0	222	59	20	0	79	13	4	0	17	238	80	0	318
T4 2009	379	148	0	527	173	54	0	227	27	15	0	42	579	217	0	796
Gem. 2009	136	51	0	187	58	19	0	77	10	5	0	15	204	74	0	279
T1 2010	559	222	0	781	260	88	0	348	41	19	0	60	860	329	0	1.189
T2 2010	850	350	14	1.214	416	145	3	564	57	31	4	92	1.323	526	21	1.870
Gem. 2010	705	286	7	998	338	117	2	456	49	25	2	76	1.092	428	11	1.530

Sedert 2008 is er elk trimester een stijging van het aantal werkhervattingstoelagen. Op het eind van het 2de trimester 2010 lag het totaal op 12 535 eenheden. De 50-54-jarigen maken het meest gebruik van die maatregel. Tijdens de eerste 2 trimesters van 2010 gaat het gemiddeld om 6 067 personen tegen 4 883 voor de 55-59-jarigen en 837 voor de 60-plussers. Het overgrote deel van die toeslagen werd uitbetaald in het Vlaams Gewest: 9 220 op een totaal van 11 786 voor het land (d.i. een gemiddelde over de eerste 2 trimesters van 2010).

Gemiddeld voor 2008 waren er 7 192 gerechtigden op die premie. Voor 2009 waren er dat 9 029. In de eerste 2 kwartalen van 2010 tot slot waren er gemiddeld 11 786.

De "onbeperkte" werkhervattingstoelage werd eerst ingevoerd en maakt het merendeel uit van het totaal van de werkhervattingstoelagen. De "beperkte" toeslag wint niettemin ieder trimester aan belang. In het 3de trimester van 2009 waren er 318 en dat aantal klom tot 1 870 in het 2de trimester van 2010.

	Permanent + tijdelijk <i>Aandeel van het gewest t.o.v. het totaal voor het land</i>															
	50 - 54 jaar				55 - 59 jaar				60 jaar en +				Totaal			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
Gem. 2008	81%	16%	3%	100%	77%	19%	4%	100%	65%	29%	7%	100%	79%	18%	3%	100%
Gem. 2009	82%	15%	3%	100%	78%	18%	4%	100%	66%	27%	8%	100%	79%	17%	3%	100%
Gem. 2010	80%	17%	3%	100%	78%	19%	4%	100%	67%	26%	8%	100%	78%	18%	3%	100%

In 2010 werd 78 % van de werkhervattingstoelagen betaald in het Vlaams Gewest, 18 % in het Waals Gewest en amper 3 % in Brussel. Die verhoudingen blijven gelijk vanaf 2008. Bekeken volgens subleeftijdsklasse is er een groei van de aandelen van het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naarmate die personen tot een hogere subleeftijdsklasse behoren. Toch blijft het Vlaams Gewest dominant in elk van die subleeftijdsklassen.

	Permanent + tijdelijk <i>Aandeel van het gewest in het land volgens subleeftijdsklasse</i>											
	50 - 54 jaar				55 - 59 jaar				60 jaar en +			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	Land
Gem. 2008	57%	49%	43%	55%	38%	42%	45%	39%	5%	9%	12%	6%
Gem. 2009	54%	47%	39%	52%	41%	43%	46%	41%	6%	10%	15%	7%
Gem. 2010	53%	48%	39%	51%	41%	42%	45%	41%	6%	10%	16%	7%

Voor het land zijn de werkhervattingstoelagen in 2010 hoofdzakelijk (51 %) terug te vinden in de subleeftijdsklasse van 50-54 jaar. De 55-59-jarigen vertegenwoordigen 41 % en de 60-plussers 7 %. In vergelijking met de verdeling voor het land zijn de 50-54-jarigen in het Vlaams Gewest oververtegenwoordigd en de 60-plussers ondervertegenwoordigd. In het Waals Gewest zijn de hogere leeftijdsklassen beter vertegenwoordigd dan in het Vlaams Gewest, maar vooral in Brussel is hun aandeel heel wat groter.

Gemiddeld is voor de eerste 2 trimesters van 2010 in het Vlaams Gewest het aandeel van de 50-54-jarigen het grootst met 53 % tegen 48 % in het Waals Gewest en 39 % in Brussel. Het aandeel van de 55-59-jarigen ligt in het Vlaams en in het Waals Gewest dicht bij elkaar (respectievelijk 41 % en 42 %) en ligt hoger in Brussel (45 %). De hoogste leeftijdsklasse van de 60-jarigen en ouder is met 16 % procentueel het sterkst aanwezig in Brussel. In Wallonië gaat het om een aandeel van 10 % en in Vlaanderen slechts om 6 %.

9 In het kort: enkele besluiten

- In 2000 waren er reeds zowat 344 046 uitkeringstrekkers van 50 jaar of ouder. In 2009 is dat cijfer met meer dan 53 % gestegen, wat neerkomt op niet minder dan 527 340 eenheden, terwijl het totaal van de uitkeringstrekkers met « amper » 36,5 % is gestegen in die periode. In 2009 is het aandeel van de 50-plussers met 4 procentpunten gegroeid in vergelijking met 2000 en bedraagt nu 40 % van het totaal van de uitkeringstrekkers. Het Vlaams Gewest heeft in 2009 het grootste aandeel 50-plussers (46 % of 5 procentpunten meer dan in 2000). Het Waals Gewest liet 29 % noteren in 2000 en 35 % in 2009 (een groei van meer dan 6 procentpunten). Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormt de uitzondering en laat een daling van 1 procentpunt optekenen (van 31 % tot 30 %).
- Het relatief aandeel van elk gewest in het totaal van de uitkeringstrekkers van 50 jaar en ouder is tussen 2000 en 2009 zo goed als gelijk gebleven. Het Vlaams Gewest blijft de rangschikking aanvoeren met 61 % tegen 32 % voor Wallonië en amper 7 % voor Brussel.
- In tegenstelling tot de verdeling per gewest is de verdeling per geslacht sterk geëvolueerd. Onder meer door de verhoging van de pensioenleeftijd voor de vrouwen hebben deze hun belang aanzienlijk zien toenemen in 2009 t.o.v. 2000. De vrouwen waren met 122 058 in 2000 en in 2009 was hun aantal gestegen tot 230 866, d.i. een toename van 89 %. Ook de mannen zagen hun aantal groeien, maar dan wel minder fors: van 221 988 in 2000 tot 296 474 in 2009 (+ 34 %).
- Uit de vergelijking van 2009 met 2000 blijkt dat de « statuten » van de 50-plussers heel wat wijzigingen hebben ondergaan, vooral als gevolg van de reglementaire evoluties. In 2000 vertegenwoordigden de passieve vrijstellingen en de brugpensioenen bijna $\frac{3}{4}$ van de uitkeringstrekkers. Voor het hele land vertegenwoordigden de 50-plussers die nog werkzoekende of met loopbaanonderbreking waren respectievelijk slechts 10 en 9 %. In 2009 was die verdeling helemaal gewijzigd. De aandelen van de werkzoekenden en van de loopbaanonderbrekers zijn fors gestegen, terwijl de aandelen van de bruggepensioneerden en van de passieve vrijstellingen zijn gedaald. Elk van die statuten vertegenwoordigt zo'n 20 % van het totaal. Opmerkelijk is dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds het grootste aandeel passieve vrijstellingen kent (26 % tegen 18 % gemiddeld voor het land). Dat is wel heel wat minder dan in 2000 (55 %). Als bovendien de passieve vrijstellingen en de brugpensioenen worden samengeteld als de groep van de « inactieve uitkeringstrekkers » stelt men vast dat de verschillen tussen de gewesten onderling heel wat kleiner zijn geworden als gevolg van het geringe relatieve aandeel van de bruggepensioneerden in Brussel. Dat gewest onderscheidt zich in 2009 het meest door het grote aandeel werkzoekenden: 40 % tegen een nationaal gemiddelde van 22 %. De regionale verschillen zijn overigens zeer aanzienlijk voor dat statuut: 40 % voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegen amper 16 % voor het Vlaams Gewest en 30 % voor het Waals Gewest. In 2009, net als in 2000, ligt het aandeel bruggepensioneerden en loopbaanonderbrekers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds fors onder het nationale gemiddelde.
- In 2000 genoot de helft van de vrouwen van 50 jaar en ouder een passieve vrijstelling en was 46 % van de mannelijke 50-plussers met brugpensioen. In 2009 bleven er nog slechts 20 % vrouwen van 50 jaar en ouder met een passieve vrijstelling en 30 % mannelijke 50-plussers met een brugpensioen over. De verschuiving deed zich voor de beide geslachten voor naar het statuut van werkzoekende en dat van loopbaanonderbreker. De vrouwen doen meer dan de mannen een beroep op loopbaanonderbreking en tijdskrediet. In het Vlaams Gewest is in 2009 33 % van de vrouwelijke uitkeringstrekkers met loopbaanonderbreking tegen 27 % in het Waals Gewest. De mannen zien hun percentages verviervoudigen ten opzichte van 2000: 23 % in het Vlaams Gewest en 15 % in het Waals Gewest. Van 2000 tot 2009 is het aandeel van de tijdelijke werkloosheid bij de mannen gestegen van 6 % tot 12 % in het Vlaams Gewest en van 5 tot 11 % in het Waals Gewest. In 2009 onderscheidt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich van de 2 andere gewesten door zijn hoog percentage vrijgestelden: (25 % voor de vrouwen en 27 % voor de mannen); door een kleiner aandeel loopbaanonderbrekers (19 % voor de vrouwen en 10 % voor de mannen) en bruggepensioneerden (13 % voor de mannen en 9 % voor de vrouwen) maar vooral door een belangrijker aandeel werkzoekenden dan in de beide andere gewesten (40 % voor de beide geslachten).
- In 2009 is de subklasse van de 60-plussers niet langer het grootst, maar wel de klasse van de 55-59-jarigen (37 % tegen 34 % voor de 60-plussers). Terwijl de zestigplussers hun aandeel fors zagen krimpen, is het aandeel van de beide andere klassen groter geworden. In 2009 is het aandeel van de bruggepensioneerden en dat van de passieve vrijstellingen toegenomen naarmate een hogere leeftijdsklasse. In de leeftijdsklasse van de 60-jarigen en ouder vertegenwoordigt het brugpensioen 50 % van het totaal van de uitkeringstrekkers van 60 jaar of ouder. In 2000 lag dat aandeel op 68 %.

- De loopbaanonderbreking steeg met meer dan 50 % in 2009 ten opzichte van 2000. Als ook rekening wordt gehouden met de thematische verloven en met het tijdskrediet (ingevoerd in 2002), zijn er meer dan 4 keer zoveel onderbrekers in 2009 vergeleken met 2000. Buiten inflatie zijn de bedragen toegekend voor loopbaanonderbreking (klassieke loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematische verloven) tussen 2000 en 2009 2,33 keer groter geworden, terwijl dit in fysieke eenheden 2,65 keer was. Dat verschil kan worden verklaard door een daling van de volledige loopbaanonderbrekingen en een zekere verschuiving van de halftijdse onderbreking naar een vermindering van de prestaties met een vijfde.
- Sedert 2008 werd elk kwartaal een stijging vastgesteld van het aantal werkhervattingstoelagen. Op het einde van het 2de trimester 2010 waren dat er 12 535. De 50-54-jarigen profiteren het meest van die maatregel: gemiddeld over de eerste twee kwartalen van 2010: 6 067 personen tegen 4 883 voor de 55-59-jarigen en 837 voor de 60-jarigen en ouder. Het overgrote deel van die toeslagen werd betaald in het Vlaams Gewest: 9 220 op een totaal van 11 786 voor het hele land (en dat ook gemiddeld over de eerste twee trimesters van 2010). In 2010 wordt 78 % van de werkhervattingstoelagen betaald aan personen uit het Vlaams Gewest. Voor het Waals Gewest ligt dat percentage op 18 % en in Brussel gaat het amper om 3 %.